

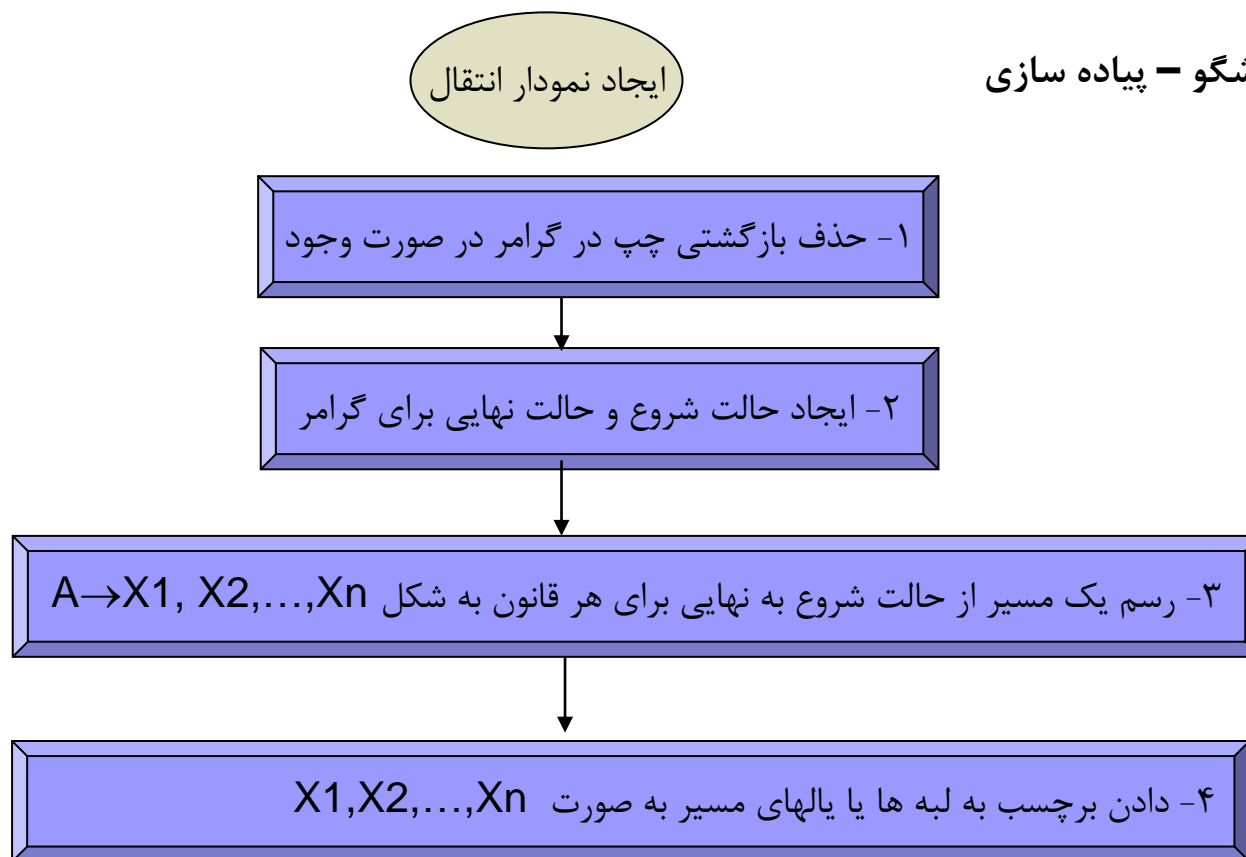
تجزیه بالا به پایین پیشگو

روش تجزیه بالا به پایین با نگاه به نماد پیش نگر در مورد استفاده از هر قانون در تصمیم گیری

نماد پیش نگر

مجموعه تمام پایانه هایی است که در قوانین مربوط به غیر پایانه در سمت چپ قرار می گیرند.

تجزیه کننده پیشگو - پیاده سازی

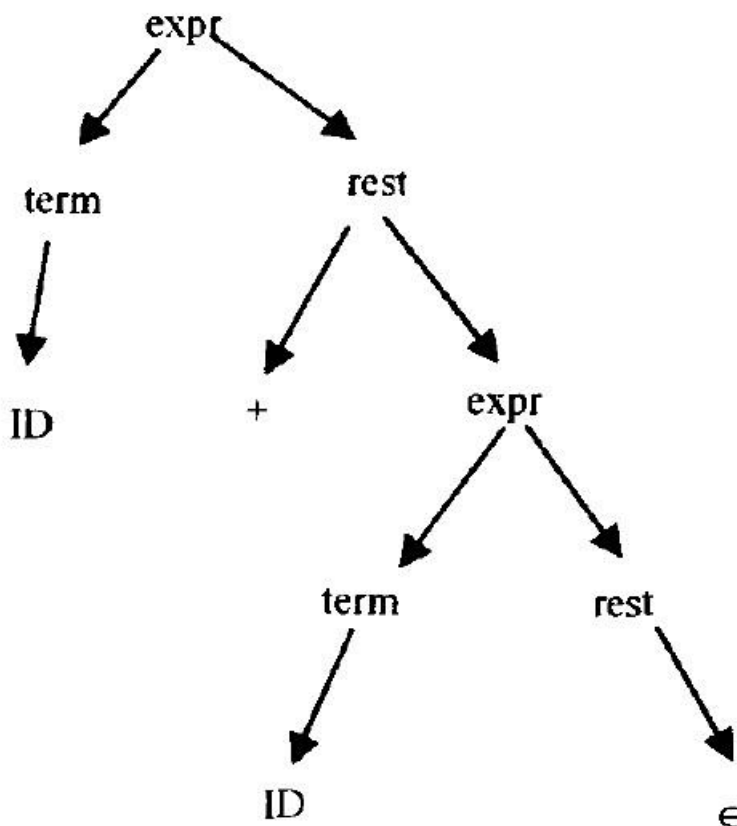
$\text{expr} \rightarrow \text{term rest}$

$\text{term} \rightarrow \text{ID}$

$\text{rest} \rightarrow '+' \text{expr} \mid '-' \text{expr} \mid \epsilon$

id+id رشته ورودی

```
void match(char symbol){  
  if ( lookahead== symbol)  
    lookahead=getche();  
  else{  
    cout<<" error";  
    exit(0);  
  }  
  return;  
}
```


expr → term rest

term → 1 | 2 | 3

rest → '+' expr | '-' expr | '*' expr | '/' expr | ∈

ورودی ۱+۲

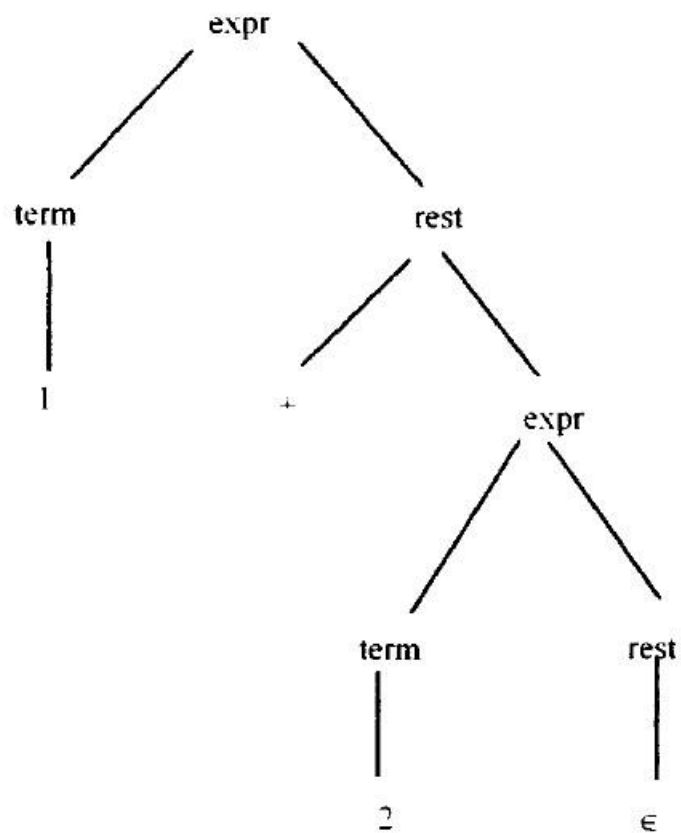
```
void term(){
    if (lookahead=='1')
        match('1');
    else if (lookahead=='2')
        match('2');
    else if (lookahead=='3')
        match('3');
    else {cout<<"error";
        exit(0);
    }
}
```

```
void expr(){
    term();
    rest();
    return;
}

int main(){
    lookahead= getche();
    expr();
    cout<<"accepted";
    return 0;
}
```

```
void rest(){
    if (lookahead=='+'){
        match('+');
        expr();
    }
    else if (lookahead == '-'){
        match('-');
        expr();
    }
    else if (lookahead == '*'){
        match('*');
        expr();
    }
    else if (lookahead == '/'){
        match('/');
        expr();
    }
    else;
    return;
}
```

ورودی ۱+۲

$\text{exp} \rightarrow \text{expr} + \text{term} \mid \text{term}$
 $\text{term} \rightarrow 1 \mid 2 \mid 3$

ورودی ۱+۲

```
char lookahead;  
expr(){  
    expr();  
    match('+');  
    term();  
}
```

```
void term(){  
    if (lookahead=='1')  
        match('1');
```

```
    else if (lookahead=='2')  
        match('2');  
    else if (lookahead=='3')  
        match('3');  
    return 0;  
}
```

```
int main(){  
    lookahead=getche();  
    expr();  
    return 0;  
}
```

$$\begin{aligned} A &\rightarrow a A \mid a B \\ B &\rightarrow b B \mid c \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{first}(aA) &= \{a\} \\ \text{first}(aB) &= \{a\} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} A &\rightarrow aR \\ R &\rightarrow A \mid B \\ B &\rightarrow bB \mid c \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{first}(A) &= \{a\} \\ \text{first}(B) &= \{b, c\} \end{aligned}$$

قانون کلی اگر قاعده تولید A را به صورت ذیل در نظر بگیریم.

$$A \rightarrow \alpha_1 \mid \alpha_2 \mid \alpha_3 \mid \dots \mid \alpha_n$$

اگر رابطه ذیل حداقل بین دو α_i و α_j به طوریکه $i \neq j$ برقرار باشد برخورد $\text{first} / \text{first}$ رخ می دهد.

$$\text{first}(\alpha_i) \cap \text{first}(\alpha_j) \neq \emptyset$$

$A \rightarrow aR$
 $R \rightarrow A|B$
 $B \rightarrow bB|c$

```
void A(){
    match('a');
    R();
}
```

```
void R(){
```

```
    if(lookahead=='a')
        A();
```

```
    else if (lookahead=='b' || lookahead=='c')
        B();
```

```
    else{ cout<<"error";
           exit(0);
        }
}
```

```
void B(){
```

```
    if(lookahead=='b'){
        match('b');
        B();
    }
```

```
    else if(lookahead=='c'){
        match('c');
        cout<<"Accepted";
```

```
        exit(0);
    }
}
```

```
int main(){
    lookahead= getche();
    A();
    return 0;
}
```

با توجه به تعریف follow ، مشکل زمانی بروز می‌کند که در قاعده تولیدی به $A \rightarrow \alpha | \beta$ شرایط ذیل برقرار باشد.

۱- β بتواند ϵ را تولید کند.

۲- حداقل یک نماد وجود دارد که هم می‌تواند در شروع α و هم بعد از A باشد. یا به عبارت دیگر رابطه ذیل برقرار باشد.

$$\text{first}(\alpha) \cap \text{follow}(A) \neq \emptyset$$

در این شرایط برخورد first/follow رخ می‌دهد.

$A \rightarrow Bed$
 $B \rightarrow e|a| \epsilon$

$\text{first}(e) = \{e\}$
 $\text{follow}(B) = \{e\}$

$A \rightarrow eed | aed | ed$

$A \rightarrow eR|aed$
 $R \rightarrow ed|d$

```
char lookahead;
void A(){
    B();
    match('e');
    match('d');
}

void B(){
    if (lookahead == 'e'){
        match('e');
    }
    else if (lookahead == 'a')
        match('a');
    else ;
    return ;
}

int main(){
    lookahead=getche();
    A();
    return 0;
}
```


$A \rightarrow B \mid C$
 $B \rightarrow bB \mid f$
 $C \rightarrow cC \mid e$

	b	f	c	e
A	$A \rightarrow B$	$A \rightarrow B$	$A \rightarrow C$	$A \rightarrow C$
B	$B \rightarrow bB$	$B \rightarrow f$		
C			$C \rightarrow cC$	$C \rightarrow e$

```
void A(){
```

```
    if ( lookahead=='b' || lookahead=='f')
        B();
```

```
    else if ( lookahead=='c' || lookahead=='e')
        C();
```

```
    }
    else { cout<<"error";
           exit(0);
```

```
    }
    return;
}
```

```
void B(){
```

```
    if (lookahead=='b'){
        match('b');
        B();
    }
```

```
    else if (lookahead=='f')
        match('f');
```

```
    else {
        cout<<"error";
        exit(0);
    }
}
```

```
void C(){
```

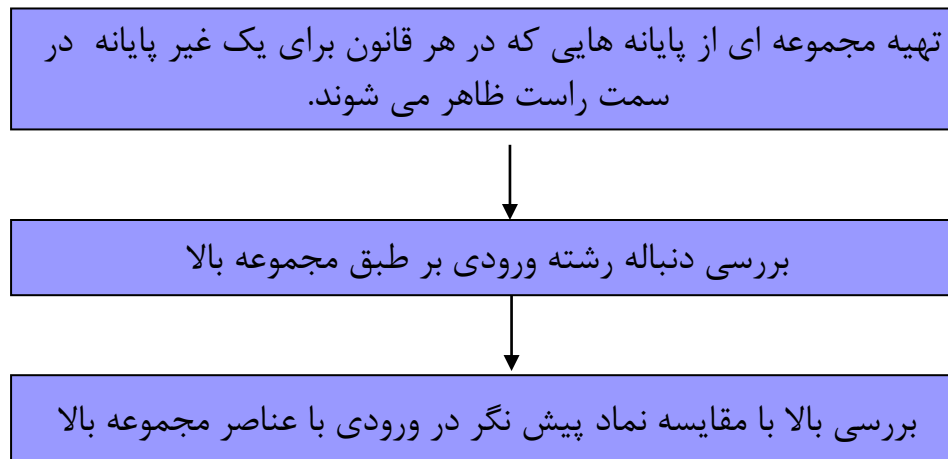
```
    if (lookahead=='c'){
        match('c');
        C();
    }
```

```
    else if (lookahead=='e')
        match('e');
```

```
    else {
        cout<<"error";
        exit(0);
    }
}
```

تجزیه کننده غیر بازگشتی LL1

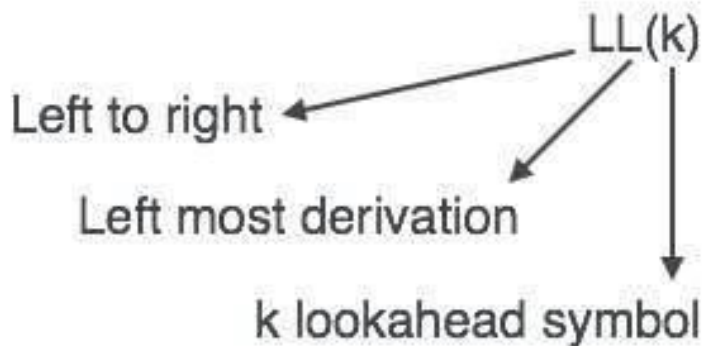
تجزیه کاهشی بازگشتی یک روش تجزیه بالا به پایین است که درخت تجزیه را از بالا ساخته و ورودی از چپ به راست خوانده می شود. این روش ها برای هر موجودیت پایانی و غیر پایانی استفاده می شود. این تکنیک تجزیه به صورت بازگشتی ورودی را تجزیه می کند تا یک درخت تجزیه ایجاد کند، که ممکن است نیاز به پس گرد back-tracking داشته باشد. اما گرامر مرتبط با آن (اگر فاکتورگیری چپ نشده باشد) نمی تواند از پس گرد جلوگیری کند. نوعی از تجزیه پایین گرد که نیازی به پس گرد ندارد، به عنوان تجزیه پیشگو predictive شناخته می شود. این تکنیک تجزیه به عنوان بازگشتی در نظر گرفته می شود، زیرا از گرامر مستقل از متن استفاده می کند که ماهیتی بازگشتی است.

تجزیه کننده LL

تجزیه کننده LL گرامر LL را می پذیرد. گرامر LL زیرمجموعه ای از گرامر مستقل از متن است؛ اما برخی محدودیت ها بر آن اعمال شده تا پیاده سازی ساده تری داشته باشد و می توان گفت نسخه ساده شده ای از CFG محسوب می شود. گرامر LL را می توان به کمک هر دو الگوریتم پایین گرد و مطابق جدول پیاده سازی کرد.

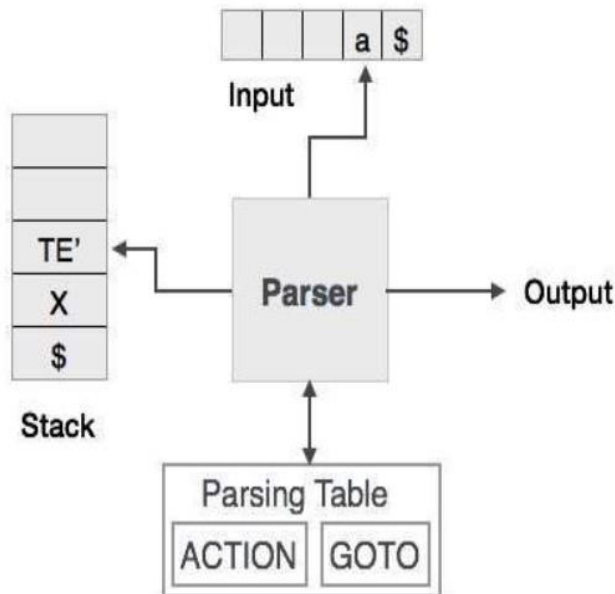
تجزیه کننده LL به صورت $LL(k)$ نمایش داده می شود. حرف L نخست در این عبارت به معنی تجزیه از ورودی به صورت چپ به راست $left\ to\ right$ و حرف L دوم به معنی اشتقاق چپ ترین $left\text{-}most\ derivation$ است. حرف k نیز نشان دهنده تعداد حروفی است که رو به جلو بررسی می شوند. به طور کلی $k=1$ فرض می شود بنابراین $LL(k)$ را می توان به صورت $LL(1)$ نیز نوشت. البته روش $LL(1)$ قابل تعمیم به $LL(2)$ ، $LL(3)$ تا $LL(k)$ نیز هست، ولی کاربرد کمتری دارد.

پارسر پیشگو Predictive Parser

تجزیه گر پیشگو یک تجزیه کننده کاهشی بازگشتی یا پایین گرد Recursive descent parser است، که قابلیت پیشگویی این که کدام ترکیب برای استفاده با رشته ورودی جایگزین خواهد شد. تجزیه کننده پیشگو از پس گردی backtracking رنج نمی برد. برای انجام وظایف خود، تجزیه گر پیشگو از یک اشاره گر رو به جلو look-ahead استفاده می کند، که به نمادهای ورودی بعدی اشاره دارد. برای این که تجزیه کننده دارای پس گردی نباشد، تجزیه گر پیشگو برخی محدودیتها را بر روی گرامر قرار می دهد و فقط یک کلاس از گرامر معروف به $LL(k)$ گرامر را می پذیرد.

تجزیه پیشگو از یک پشته و یک جدول تجزیه برای تجزیه ورودی و تولید یک درخت تجزیه استفاده می کند. هر دو پشته و ورودی حاوی نماد پایانی \$ هستند که نشان می دهد پشته خالی می باشد و ورودی مصرف شده است. تجزیه کننده برای تصمیم گیری در مورد ترکیب عنصر ورودی و پشته، از جدول تجزیه استفاده می کند.

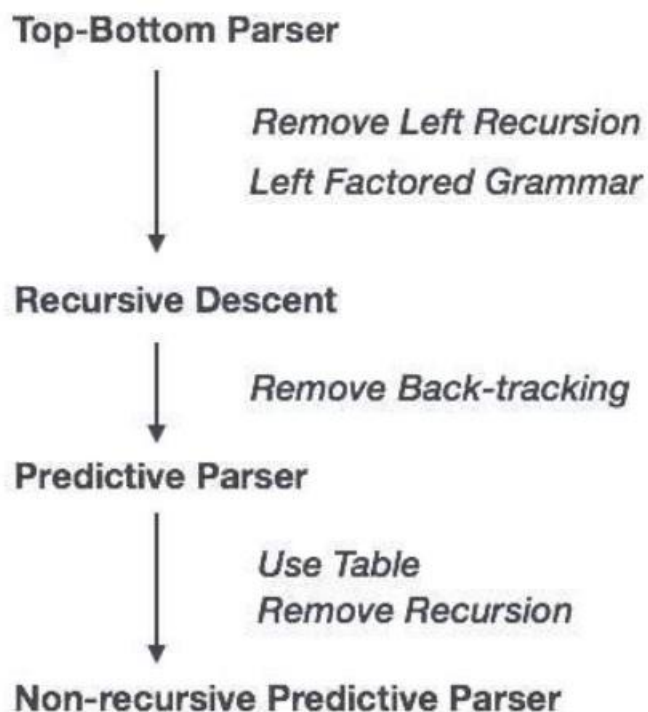
میانگیر ورودی (حالی رشته ورودی برای تجزیه با علامت \$ در انتهای آن)

پشته (دنباله ای از نمادهای گرامر در هر لحظه برای تجزیه با \$ در ته آن)

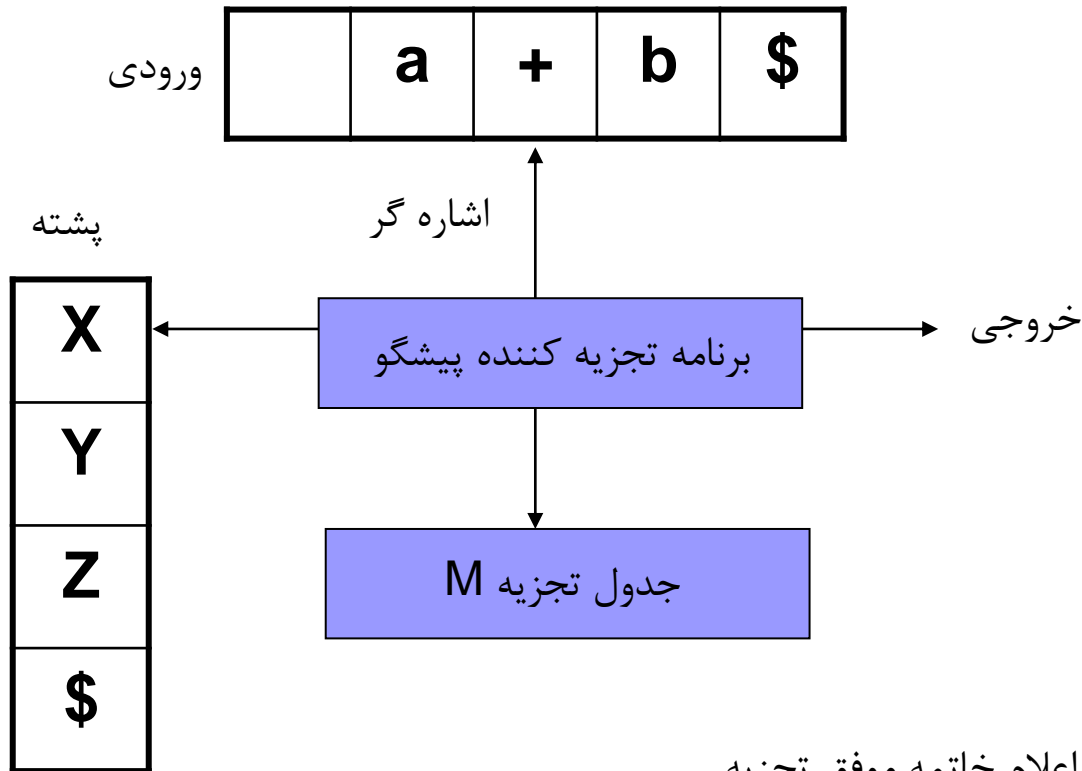
جدول تجزیه (A، آرایه دو بعدی عناصر [A,a]، A یک غیر پایانه و a یک پایانه)

دنباله خروجی (دنباله تجزیه شده تا آن زمان)

در تجزیه کاهشی بازگشتی یا پایین گرد Recursive descent parser، تجزیه کننده ممکن است بیش از انتخاب در مورد یک ورودی منفرد داشته باشد، در حالی که در تجزیه کننده پیشگو، در هر مرحله حداکثر یک ترکیب را می توان انتخاب نمود. ممکن است مواردی وجود داشته باشد که هیچ ترکیبی مطابق با رشته ورودی وجود نداشته باشد، و این امر باعث می شود که رویه تجزیه fail یا شکست بخورد.

تجزیه کننده پیشگوی غیر بازگشتی

۱- اگر $X = a = \$$ باشد توقف تجزیه کننده اعلام خاتمه موفق تجزیه

۲- اگر $X = a \neq \$$ خروج X از پشته، انتقال اشاره گر ورودی به نماد بعدی در ورودی

۳- اگر x یک غیر پایانه باشد مراجعه به وارده در جدول $[A, a]$ و جایگزینی قانون مناسب آن از جدول

۱- انتقال پیشگو: اگر بالای پشته غیر پایانه X و نماد جاری رشته ورودی a باشد، X از پشته حذف شده و قاعده تولید $M[X,a]$ از جدول استخراج شده و به صورت معکوس در پشته درج می‌شود. به عنوان مثال اگر $M[X,a]=X \rightarrow \alpha\beta\gamma$ باشد، α در بالای پشته قرار می‌گیرد. در واقع با این عمل مانند تجزیه پیشگو، غیرپایانه گسترش می‌یابد. اگر $M[X,a]$ خالی باشد خطا رخ داده است.

۲- انتقال تطبیق: اگر نماد بالای پشته، پایانه باشد و این پایانه با نشانه جاری رشته ورودی یکسان باشد، آنگاه پایانه بالای پشته حذف می‌گردد و نشانه بعدی در رشته ورودی به عنوان نشانه جاری در نظر گرفته می‌شود، ولی اگر نشانه بالای پشته و نشانه جاری رشته ورودی یکسان نباشد خطا رخ داده است.

تجزیه کننده دو انتقال تطبیق و پیشگو را دائماً انجام می‌دهد. تجزیه وقتی تمام می‌شود که پشته و رشته ورودی خالی شده باشد.

ساخت جدول تجزیه پیشگوی غیر بازگشتی

$\text{expr} \rightarrow \text{term rest}$

$\text{rest} \rightarrow + \text{expr} \mid - \text{expr} \mid \epsilon$

$\text{term} \rightarrow \text{id}$

$\text{first}(\text{term rest}) = \text{first}(\text{term}) = \{\text{id}\}$

$\text{first}(+\text{expr}) = \text{first}(+) = \{+\}$

$\text{first}(-\text{expr}) = \text{first}(-) = \{-\}$

$\text{first}(\epsilon) = \{\epsilon\}$

$\text{first}(\text{id}) = \{\text{id}\}$

$\text{follow}(\text{expr}) = \{\$ \}$

$\text{follow}(\text{term}) = \{+, -, \$ \}$

$\text{follow}(\text{rest}) = \{\$ \}$

	id	+	-	\$
expr	expr \rightarrow term rest			
term	term \rightarrow id			
rest		rest \rightarrow + expr	rest \rightarrow - expr	rest \rightarrow ϵ

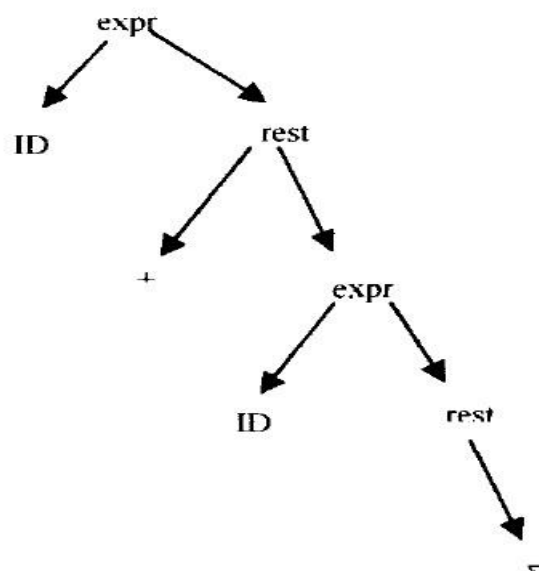
مراحل ساخت جدول تجزیه را می‌توان برای هر قاعده تولید $A \rightarrow \alpha$ در سه مرحله ذیل خلاصه کرد.

۱- برای هر پایانه a (به جز ϵ) در مجموعه $\text{first}(\alpha)$ قانون $A \rightarrow \alpha$ به جدول در $M[A, a]$ اضافه می‌گردد.

۲- اگر ϵ در $\text{first}(\alpha)$ باشد برای هر پایانه b در $\text{follow}(A)$ ، $M[A, b] = A \rightarrow \epsilon$ می‌گردد.

۳- در خانه‌های خالی جدول، error قرار می‌دهیم.

$\text{expr} \rightarrow \text{ID rest}$
 $\text{rest} \rightarrow '+' \text{expr} \mid '-' \text{expr} \mid \epsilon$

$A \rightarrow aB \mid aad$

$B \rightarrow bB \mid c$

با توجه به:

$\text{first}(aB) = \{a\}$

$\text{first}(aad) = \{a\}$

در نتیجه:

$\text{first}(aB) \cap \text{first}(aad) = \{a\} \neq \emptyset$

برخورد $\text{first}/\text{first}$ رخ داده است و بنابراین گرامر $LL(1)$ نیست.

$A \rightarrow CB \mid \epsilon$

$B \rightarrow bB \mid \epsilon$

$C \rightarrow cC \mid \epsilon$

در $A \rightarrow CB \mid \epsilon$:

$\alpha = CB$

$\beta = \epsilon$

در قاعده تولید $A \rightarrow CB \mid \epsilon$ دو انتخاب CB و ϵ هر دو ϵ را تولید می کنند. در نتیجه گرامر $LL(1)$ نیست.

- اگر در گرامر، قاعده تولیدی به صورت $A \rightarrow \alpha \mid \beta$ وجود داشته باشد به طوریکه α و β هر دو رشته تهی را تولید کنند، گرامر $LL(1)$ نیست.

$$S \rightarrow Aab$$

$$A \rightarrow a \mid \epsilon$$

در قاعده تولید $A \rightarrow a \mid \epsilon$ ، $\alpha = a$ و $\beta = \epsilon$ است. با توجه به $S \rightarrow Aab$ ، پایانه a بعد از A قرار دارد در نتیجه $\text{follow}(A) = \{a\}$ است. با توجه به $A \rightarrow a \mid \epsilon$ ، $\text{first}(a) = \{a\}$ است، در نتیجه:
 $\text{first}(a) \cap \text{follow}(A) = \{a\} \neq \emptyset$
 برخورد first/follow رخ می‌دهد و در نتیجه گرامر $LL(1)$ نیست.

- اگر در گرامر، قاعده تولیدی به صورت $A \rightarrow \alpha \mid \beta$ وجود داشته باشد به طوریکه β بتواند رشته تهی را تولید کند و نمادی در مجموعه‌های $\text{follow}(A)$ و $\text{first}(\alpha)$ مشترک باشد، برخورد first/follow رخ می‌دهد در نتیجه گرامر $LL(1)$ نیست. به عبارتی اگر رابطه ذیل برقرار باشد گرامر $LL(1)$ نیست.

$$\text{first}(\beta) \cap \text{follow}(A) \neq \emptyset$$

$A \rightarrow aB \mid aad$
 $B \rightarrow bB \mid c$

گرامر ذیل LL(1) نیست.

با استفاده از فاکتورگیری چپ گرامر فوق به گرامر ذیل تبدیل می گردد.

$A \rightarrow aR$
 $R \rightarrow B \mid ad$
 $B \rightarrow bB \mid c$

گرامر جدید دارای برخورد first/first نیست.

گرامرهایی وجود دارند نه با هیچ تغییری نمی توان آنها را به LL(1) تبدیل نمود. اگر برای تعیین قاعده تولید بعدی نیاز به بررسی K نماد بعدی از ورودی باشد گرامر از نوع LL(k) است.

$A \rightarrow aCbAB \mid d$

$B \rightarrow eA \mid \epsilon$

$C \rightarrow c$

غیر پایانه	نماد ورودی					
	d	c	e	a	b	\$
A	$A \rightarrow d$			$A \rightarrow aCbAB$		
B			$B \rightarrow \epsilon$ $B \rightarrow eA$			$B \rightarrow \epsilon$
C		$C \rightarrow c$				

$S \rightarrow Aa$
 $S \rightarrow Bb$
 $A \rightarrow \epsilon$
 $B \rightarrow \epsilon$
 $A \rightarrow cAb$
 $B \rightarrow dAa$

غیر پایانه	نماد ورودی				
	a	b	c	d	\$
S	$S \rightarrow Aa$	$S \rightarrow Bb$	$S \rightarrow Aa$	$S \rightarrow Bb$	
A	$A \rightarrow \epsilon$	$A \rightarrow \epsilon$	$A \rightarrow cAb$		
B		$B \rightarrow \epsilon$		$B \rightarrow dAa$	

$S \rightarrow aACb$
 $A \rightarrow b \mid \epsilon$
 $C \rightarrow cC \mid \epsilon$

غیر پایانه	نماد ورودی			
	a	b	c	\$
S	$S \rightarrow aACb$			
A		$A \rightarrow b$ $A \rightarrow \epsilon$	$A \rightarrow \epsilon$	
B		$C \rightarrow \epsilon$	$C \rightarrow cC$	

با توجه به جدول، چون $M[A,b]$ دارای دو قاعده تولید است بنابراین گرامر $LL(1)$ نیست.